

Megjelent a „Mondj , szívem dalt” című hangoskönyv

Szerző Administrator
2008. április 17.
Utolsó frissítés 2008. április 25.

Kapható a Lira és Lant könyvesboltjaiban (Rózsavölgyi, Lisz Zeneműbolt stb.), valamint az Új Embernél.

További információ az Albumok menüpontban „...Szvorák Katalin a népi dallamokból és a magyar népi hagyomány részévé vált egyházi énekekből összeállított lemeze igazi gyönyörűség...”

Mádl Ferenc

Az Éneklő Egyház - Római Katolikus Népénektár dallamanyaga igen sokrétű. Az évszázadokon átívelő gyűjteményben egyaránt található gregorián ének, Tinódi szerzemény, de 18. századi dallam is. Ez érthető, hiszen az egyházak mindig is előszeretettel használták liturgikus szövegeikhez az adott kor népszerű dallamait. A kialakult egyházzenei gyakorlatot Bolya Mátyás és Szokolay Dongó Balázs ezúttal a magyar népzenei gyakorlat felől közelíti meg, mert ars poetica-juk szerint a régi időkben a „népzene” és a „műzene” között nem húzódott olyan éles határvonal, mint ahogyan ma tapasztaljuk.

Bolya Mátyás, Folkmagazin, 2008/1

A magyar népnyelv a legtöbb vidéken megkülönböztette a dalt és az éneket. Utóbbin azt értették, ami vallással, hittel kapcsolatos: Szűz Máriáról és Szűz Máriához így nem dalok, hanem énekek szóltak. Szvorák Katalin a népi dallamokból és a magyar népi hagyomány részévé vált egyházi énekekből összeállított lemeze igazi gyönyörűség a léleknek és a fülnek. Előadásában a legismertebb és legszebb énekek hallhatók, amelyek Szűz Máriát és a magyar szenteket köszöntik, dicsőítik, vagy hozzájuk folyamodnak. Sokukat a feledésből mentette énekesük, mások a hívők számára jól ismertek. Ebben az összeállításban mindez együtt olyan egésszé válik, amelyre örömmel figyelhetünk mindannyian. Ezek a dallamok a századok során részévé váltak a magyar műveltségnek, a történelemnek. Beépültek más műalkotásokba, képek, szobrok, irodalmi alkotások születtek hatásukra. Ezért is ajánlom e lemezt mindazok figyelmébe, akik számára fontosak a szentjeink élettörténetéből sugárzó értékek. És nem csak azért, mert mindez a múltunk ismeretéhez nélkülözhetetlen, hanem azért is, mert nélkülük a jövőnk válik üresebbé, bizonytalanabbá.

Mádl Ferenc

Az Éneklő Egyház - Római Katolikus Népénektár dallamanyaga igen sokrétű. Az évszázadokon átívelő gyűjteményben egyaránt található gregorián ének, Tinódi szerzemény, de 18. századi dallam is. Ez érthető, hiszen az egyházak mindig is előszeretettel használták liturgikus szövegeikhez az adott kor népszerű dallamait. A kialakult egyházzenei gyakorlatot Bolya Mátyás és Szokolay Dongó Balázs ezúttal a magyar népzenei gyakorlat felől közelíti meg, mert ars poetica-juk szerint a régi időkben a „népzene” és a „műzene” között nem húzódott olyan éles határvonal, mint ahogyan ma tapasztaljuk.

Éneklő szentek - egyházzene népzenei gesztusokkal

Szvorák Kati legújabb lemezsorozata nem kevesebbre vállalkozik, mint az egyházzenei gyakorlat magyar népzenei tapasztalatokkal való „felfrissítésére”. A sorozat az „Éneklő Egyház - római katolikus népénektár” dallamait és szövegeit dolgozza fel. A februárban megjelenő második rész (Mondj, szívem dalt - énekek a magyar szentekről és Szűz Máriáról) zenéjének megírását ezúttal Bolya Mátyásra és Szokolay Dongó Balázusra bízta.

A felfrissítés kifejezés talán nem túlzás, hiszen a történelem folyamán a katolikus egyházon belül is többféle szándék nyilvánult meg. Kezdetben a gregorián gyakorlat egységesítése, Európa szintű uniformizálása - a rengeteg gyönyörű helyi variáns tanúsága szerint - nem teljesült maradéktalanul. Az Éneklő Egyház szerkesztési elveiben éppen ellenkező törekvés ismerhető fel. Szerkesztőit az a felismerés vezette, hogy a variánsokban továbbélő, illetve méltatlanul elfeledett régi forrásokban fellelhető dallam- és szövegváltozatok nem gyengítik, éppen ellenkezőleg: sokszínűségükkel erősítik az egyházzenei gyakorlatot. Az 1950-es évektől felgyűjtött vallásos népénekek Rajeczky Benjámint, Dobszay Lászlót, Szendrei Janka rendszerező munkájának köszönhetően széleskörűen ismertté váltak. Ez alapos forrásvizsgálattal kiegészülve kellő alapot adott arra, hogy az 1931-ben megjelent „Szent vagy, Uram” népénektár egy új énekes gyűjtemény kövesse: ez az Éneklő Egyház (Szent István Társulat, Budapest, 1985). A Magyar Katolikus Lexikon kiemelt célként említi, hogy az énekeskönyv „zeneileg egyensúlyt kíván teremteni a magyar hagyományok és az egyetemes Egyház liturgiai hagyományai között”.

A lemezsorozat első részét - amely Éneklő Egyház címmel 2007-ben jelent meg - Mohácsy Albert zenei rendezése és hangszerelése teszi újszerűvé. A második részt kisebb apparátus, de talán nagyobb szabadság jellemzi. Az Éneklő Egyház dallamanyaga igen sokrétű. Az évszázadokon átívelő gyűjteményben egyaránt található gregorián ének, Tinódi szerzemény, de 18. századi dallam is. Ez érthető, hiszen az egyházak mindig is előszeretettel használták liturgikus szövegeikhez az adott kor népszerű dallamait. A kialakult egyházzenei gyakorlatot a szerzőpáros ezúttal a

magyar népzenei gyakorlat felől közelíti meg, mert ars poetica-juk szerint a régi időkben a „népzene” és a „műzene” között nem húzódtott olyan éles határvonal, mint ahogyan ma tapasztaljuk.

Kiváló zenészek kreatív közreműködése teszik teljessé ezt a „rég-új” hangképet: Vizeli Balázst (hegedű) talán nem kell bemutatni, de Mizsei Zoltán (orgona, csembaló) neve is ismerős lehet népzenei és egyházzenei feldolgozásokat tartalmazó lemezekről. Ő egyébként a Zeneakadémia Egyházzenei Tanszékének tanára, valamint a Voces Aequales énekegyüttes alapító tagja.

A lemez tematikus szerkesztésű, követi az egyházi év rendjét. A művészi megformálás mellett fontos célként fogalmazódott meg az egyházi ismeretterjesztés is, hiszen népénekeink több évszázados hagyományokból táplálkoznak, ezért egyetemes európai keresztény kultúránk kiemelkedő alkotásai, amelyeknek megismertetése és újragondolása igen fontos a mai világban.

Zárógondolatként szeretném idézni Erdő Péter bíboros sorozatnyitó lemezhez írt gondolataiból: „A zene alapvető emberi tapasztalat. Minden ember magában hordozza a szívdobogás ritmusával. [...] A gregorián ének és a világi témájú magyar népdal nagy hatással voltak a verses népénekek kialakulására. [...] Szent X. Piusz pápa az Egyház ősi tanítása szerint a liturgikus ének három alapvető tulajdonságát jelöli meg: legyen szent, művészi és egyetemes. Ennek megértésében segítenek minket a jelen CD-n hallható népénekek, a Kárpát-medencei népek vallásos énekeinek talán legihletettebb tolmácsolója, Szvorák Katalin művésznő előadásában és a különböző hangszerek mesteri kíséretével.”

Bolya Mátyás, Folk Magazin, 2008/1